

maa nu vel her gjøre den Bemærkning, som jeg oftere har gjort, at i de allerfleste Tilfælde af contractmæssige Forhold ville Folk ikke omgaae Loven; det er de Færreste, der ville omgaae den; men der har været Steder, hvor man har søgt at omgaae den, og for disse Tilfældes Skyld er det, at man overhovedet giver Bestemmelser som de her foreslaaede; har man dette for Die, synes mig, at man skal være varsom med at indsatte et Par Ord, som ikke behøves til den Gavn, der tilfigtes, men som kunne gjøre Skade paa de Punkter, hvor Loven netop skal gavne. — Lovforslagets senere Bestemmelser ere indsatte af Landstinget, og jeg troer, at man i det Hele taget kan sige — deri er jeg af en anden Mening end det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holfstein) — at de ere Forbedringer. Men et andet Spørgsmaal er naturligtvis det, om de, naar man overhovedet vil indføre Forbedringer, ere Forbedringer af et saadant Bærd, at man ikke da burde gaae noget videre, i Særdeleshed da Landstinget i sin § 9 udtrykkeligt — og med Rette — har forbeholdt, at, forsaavidt disse Bestemmelser gjøre nogen reel Forandring i Forordningen af 1792, skulle de kun komme til Anvendelse paa kommende Forpagtningscontracter. Naar man har denne Bestemmelse, er der ingen Fare ved en Smule større Dristighed i Forbedringerne. Dette gjælder saaledes § 3. — Naar man vil indsatte Bestemmelser om Forpagterens Ret til at afstaae Forpagtningen, og man har § 8, der siger, at det Nye kun skal være anvendeligt paa kommende Forpagtningscontracter, saa er der ingen Betænkelighed ved at bestemme, at Forpagteren skal have Ret til at afstaae til hvem, han vil. Jeg veed ikke nogen Mislighed, det kunde medføre; hvor soignerede disse Bestemmelser i § 3 end ganske vist ere, saa er den Fordeel, som de medføre, dog saa grumme ringe, at der nok kunde være Opfordring til, naar man vil bestemme Noget om dette Punkt, at gaae noget videre. Bestemmelserne i §§ 4, 5, 6 og 7 ere lidet betydende, lidet nødvendige, men de ere gode. De ere paa ingen Maade af den Besskaffenhed, at der kunde være mindste Opfordring til af Hensyn til dem, at lade Lovforslaget

ligge i et Aar; men naar de staae her, forekommer det mig, at de ere saadanne, at man maa være tilfreds med dem. Der var ved § 4 en formeentlig Svagthed, som det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holfstein) fremhævede. Jeg har ikke tilstrækkelig overtænkt dette Punkt, men hans Mening, at Lovforslagets Formaal, at affkære Recognitioner, kunde lide noget Skaar ved de Auctioner, som kunne komme frem efter § 4, fortjener Overveelse. — Nu har der i Landstinget iaar været en stærk Bestræbelse fra nogle Sider for at faae Lovforslaget affattet saaledes, at det affkaffer alle Forpagtninger. Det vilde være en Bestemmelse, som jeg i og for sig kunde være meget enig i at vedtage, saameget desto mere, som der siden ifjor er fremkommet Oplysninger, der ganske bekræfte, hvad vi allerede vidste ifjor, men ikke havde saa bestemte Tal for, nemlig at disse Forpagtninger anvendes i stort Omfang. De ærede Medlemmer ville have seet af de Schemaer, som iaar ere fremkomne ved Indenrigsministeriets Foranstaltning paa Begjæring af det ifjor nedsatte Udvalg, at der siden 1861 er bortforpagtet paa 50 Aar et Antal af ikke mindre end 315 Gaarde med et Hartkornstilliggende af 1,702 Tønder, og paa 2 eller flere Personers Levetid 80 Gaarde med 413 Tønder Hartkorn. Tilsammen er det 395 Gaarde, eller det er over en Trediedeel af alle de Gaarde, som siden 1861 ere blevne overdragne i Brug. Forpagtninger efter Forordningen af 1792 anvendes altsaa i meget stort Omfang og i stigende Omfang. Forsaavidt man frygter for, at det giver Anledning til at forvanfle Fæsteforholdet, vil der altsaa være en bestandig forøget Opfordring til Forfkrifter, der kunne hæmme saadanne Misbrug. Jeg kunde derfor i og sig for meget vel sympathisere med et Forslag, der gif ud paa at flette disse Forpagtninger reent bort. Men Sagen stiller sig noget anderledes, naar jeg seer hen paa, hvorledes dette Thing i sin Heelhed er stillet til Lovforslaget; jeg maa nemlig fastholde, hvad jeg begyndte med, nemlig at Lovforslaget, som det foreligger, hovedsagelig er Udtrykket af Thingets tidligere udtalte Mening, og at de Forandringer, der ere foretagne,